

FINNAIR

SELVITYS HALLINNOINTI- JA
OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ **1.1.-31.12.2016**

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ 2016

Sisällysluettelo

Säännökset.....	2
Hallintoelimet.....	2
Yhtiökokous.....	3
Tilintarkastaja.....	3
Osakkeenomistajien nimitystoimikunta.....	3
Hallitus.....	4
Hallituksen valiokunnat.....	6
Yhtiön johtaminen.....	7
Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet.....	9
Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleinen kuvaus.....	9
Valvontaympäristö.....	9
Riskien arviointi.....	10
Valvontatoimenpiteet.....	10
Tiedotus ja viestintä.....	11
Seuranta ja kehittäminen.....	11
Sisäinen tarkastus.....	12
Compliance.....	12
Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet.....	12
Johdon liiketoimet ja sisäpiirihallinnon keskeiset menettelytavat.....	13

Säännökset

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu vuonna 2015 julkaistun Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaisesti. Selvityksessä kuvataan Finnairin hallintoelimet ja -hallinnointiperiaatteet. Finnair noudattaa hallinnointikoodia ilman poikkeuksia.

Suomalaisten listayhtiöiden hallinnointia koskevat pääasialliset normit ovat Suomen osakeyhtiölaki, arvopaperimarkkinalaki ja markkinoiden väärinkäyttöasetus (MAR), Finanssivalvonnan ohjeet ja määräykset, Nasdaq Helsingin antamat listayhtiöitä koskevat säännöt ja ohjeet sekä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi. Finnair noudattaa kaikkia edellä mainittuja normeja. Finnairin hallinnointia ohjaavat lisäksi sen yhtiöjärjestys ja yhtiön hallituksen ja johtoryhmän määrittelemät toimintatavat.

Finnairin yhtiöjärjestys, kaikki julkaistut toimintatavat sekä muuta tietoa yhtiön hallinnosta on saatavana yhtiön internetsivuilla osoitteessa <https://investors.finnair.com/fi/governance>. Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Tämä selvitys on Finnairin tarkastusvaliokunnan ja hallituksen käsittelemä, ja se on laadittu hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Finnairin tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on tarkastanut, että selvityksen ja tilinpäätöksen tiedot yhtiön taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan pääpiirteistä ovat yhdenmukaisia.

Hallintoelimet

Finnairin hallintoelimiä ovat osakeyhtiölain ja Finnairin yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Hallintoelinten tehtäviä ja vastuita on kuvattu alla.

Finnairin hallintoelimet

Yhtiökokous

Yhtiökokous on Finnairin ylin toimielin. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain ennen toukokuun loppua.

Yhtiökokouksen toimivalta on määritelty osakeyhtiölaissa sekä Finnairin yhtiöjärjestyksessä. Varsinainen yhtiökokous päättää vuosittain seuraavista asioista:

- yhtiön ja konsernin tilinpäätöksen vahvistaminen
- taseen osoittaman voiton käyttäminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
- hallituksen jäsenten valinta ja heidän palkkionsa
- hallituksen puheenjohtajan nimittäminen
- tilintarkastajan valinta ja palkkiot.

Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle julkistamalla yhtiökokouskutsun aikaisintaan kolme kuukautta ja viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta, kuitenkin aina vähintään yhdeksän päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää. Yhtiökokouskutsu julkistetaan pörssitiedotteena ja yhtiön internet-sivuilla.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on niillä Finnairin osakkeenomistajilla, jotka on merkitty osakkeenomistajiksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon yhtiön erikseen ilmoittamana täsmäytyspäivänä. Jos hallintarekisteröity osakkeenomistaja haluaa osallistua yhtiökokoukseen, hänen on rekisteröidyttävä tilapäisesti osakasluetteloon. Voidakseen osallistua yhtiökokoukseen, osakkeenomistajan on lisäksi ilmoitauduttava kokoukseen kokouskutsussa määritellyllä tavalla.

Osakkeenomistajalla on oikeus saada osakeyhtiölain mukaan yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen esityslistalle, mikäli hän pyytää tätä kirjallisesti hallitukselta Finnairin internet-sivuilla ilmoitettuun päivään mennessä.

Yhtiökokouksen pöytäkirja liitteineen sekä mahdolliset äänestystulokset asetetaan osakkeenomistajien nähtäville yhtiön internet-sivuilla kahden viikon kuluessa yhtiökokouksesta.

Yhtiökokous 2016

Finnairin varsinainen yhtiökokous 2016 pidettiin Helsingissä 17.3. Yhtiökokoukseen osallistui henkilököhtaisesti tai asiamiehen edustamana yhteensä 320 osakkeenomistajaa. Edustettuna oli 66 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänivallasta. Kaikki hallituksen jäsenet ja hallituksen jäsen ehdokkaat sekä tilintarkastajat olivat läsnä yhtiökokouksessa.

Tilintarkastaja

Yhtiön tilintarkastajana toimi vuonna 2016 tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers ja sen nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana Mikko Nieminen. Vuoden 2016 aikana maksetut tilintarkastuspalkkiot olivat yhteensä 0,2 miljoonaa euroa ja muista palveluista maksetut palkkiot yhteensä 0,3 miljoonaa euroa.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Finnairin varsinainen yhtiökokous 2013 päätti pysyvän osakkeenomistajien nimitystoimikunnan perustamisesta. Aikaisemmin vuodesta 2008 lähtien nimitystoimikunta perustettiin yhtiökokouksissa aina vuodeksi kerrallaan.

Nimitystoimikunnan tehtävänä on valmistella ja esitellä varsinaiselle yhtiökokoukselle ja tarvittaessa ylimääräiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenten palkitsemisesta, ehdotus hallituksen jäsenten lukumääräksi ja ehdotus hallituksen jäseniksi. Lisäksi toimikunnan tehtävänä on etsiä hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaita. Toimikunnan tulee toimittaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle vuosittain tammikuun 31. päivään mennessä.

Nimitystoimikunta koostuu neljästä jäsenestä, jotka nimitetään vuosittain. Yhtiön kolme suurinta osakkeenomistajaa ovat kukin oikeutettuja nimeämään yhden jäsenen. Yhtiön kulloinkin hallituksen puheenjohtaja toimii toimikunnan neljäntenä jäsenenä. Nimitystoimikunta valitsee puheenjohtajan keskuudestaan. Nimeämiseen oikeutetut yhtiön suurimmat osakkeenomistajat määräytyvät vuosittain yhtiön osakasluetteloon syyskuun ensimmäisenä arkipäivänä rekisteröityinä olevien omistustietojen perusteella. Osakasluetteloa ylläpitää Euroclear Finland Oy. Jos osakkeenomistaja päättää olla käyttämättä tätä oikeuttaan, siirtyy oikeus seuravaksi suurimmalle osakkeenomistajalle.

Finnair ei maksa nimitystoimikunnan jäsenille palkkioita heidän osallistumisestaan toimikunnan työhön. Jäsenillä on kuitenkin oikeus kulukorvaukseen yhtiön matkustussäännön mukaan. Lisäksi yhtiö vastaa toimikunnan tehtävässään käyttämien ulkopuolisten asiantuntijoiden kustannuksista.

Nimitystoimikunnan työjärjestys on saatavilla yhtiön [verkkosivuilla](#).

2015 nimitystoimikunta

Vuonna 2015 nimitystoimikunnan muodostivat syyskuun 2015 ensimmäisen arkipäivän suurimpien omistajien eli Suomen valtion, Kevan ja Ilmarisen edustajat sekä Finnairin hallituksen puheenjohtaja. Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan jäseninä toimivat:

- Eero Heliövaara, s. 1956, KTM, DI, valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston osastopäällikkö (pj.)
- Robin Backman, s. 1971, KTM, salkunhoitaja, Keva
- Timo Ritakallio, s. 1962, OTK, MBA, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja
- Klaus Heinemann, ks. tiedot sivulta 116.

Toimikunta kokoontui 3 kertaa. Osallistumisprosentti oli 100. Nimitystoimikunta antoi 29.1.2016 Finnairin hallitukselle ehdotuksen 17.3.2016 pidettävää varsinaista yhtiökokousta varten. Ehdotukset ovat nähtävissä Finnairin internet-sivuilla.

2016 nimitystoimikunta

Vuonna 2016 nimitystoimikunnan muodostivat syyskuun 2016 ensimmäisen arkipäivän suurimpien omistajien eli Suomen valtion, Kevan ja Varman edustajat sekä Finnairin hallituksen puheenjohtaja. Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan jäsenenä toimivat:

- Eero Heliövaara, ks. edellä, (pj.)
- Robin Backman, ks. edellä
- Reima Ryttsölä, s. 1969, VTM, Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja
- Klaus Heinemann, ks. tiedot sivulta 116.

Toimikunta kokoontui 3 kertaa, ja osallistumisprosentti oli 100. Nimitystoimikunta antoi 25.1.2017 Finnairin hallitukselle ehdotuksen 16.3.2017 pidettävää varsinaista yhtiökokousta varten. Ehdotukset ovat nähtävissä Finnairin internet-sivuilla.

Hallitus

Finnairin hallituksen puheenjohtajan ja jäsenet valitsee yhtiön varsinainen yhtiökokous. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu puheenjohtajan lisäksi neljästä seitsemään jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan. Hallitusten jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Osakeyhtiölain mukaan hallitus edustaa yhtiön kaikkia osakkeenomistajia, ja sen on huolellisesti toimien edistettävä yhtiön etua. Lain mukaan hallitus on vastuussa osakkeenomistajille yhtiön asianmukaisesta hallinnosta ja toiminnan järjestämisestä.

Hallituksen vastuu yhtiön hallinnosta kohdistuu erityisesti yhtiön sisäisten valvontajärjestelmien tehokkuuden varmistamiseen. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan pääpiirteitä on kuvattu jäljempänä tässä raportissa. Finnairilla on useita sisäistä valvontaa ohjaavia ja tehostavia hallituksen ja johtoryhmän vahvistamia toimintatapoja. Toimintatapoja arvioidaan vähintään kerran vuodessa, ja ne päivitetään tarpeen mukaan.

Lakisääteisten tehtävien lisäksi hallituksen päätettäväksi kuuluvat hallituksen työjärjestykseen kirjatut asiat. Hallitus laatii ja vahvistaa oman työjärjestyksensä samoin kuin sen valiokuntien ja sisäisen tarkastuksen työjärjestykset. Hallitus asettaa yhtiön strategiset tavoitteet ja valvoo niiden täytäntöönpanoa. Hallitus hyväksyy strategisesti tärkeät ja muut kauaskantoiset hankkeet, liiketoimintasuunnitelmat ja merkittävät kumppanuudet sekä muut toimitusjohtajan päätöksentekovaltuudet ylittävät päätökset. Hallitus päättää takauksista ja muista vieraasta velasta annettavista sitoumuksista. Hallituksen asettama rahallinen yläraja toimitusjohtajan päätöksentekovaltuuksille on 10 miljoonaa euroa.

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan ja muut ylimmän johdon jäsenet sekä arvioi heidän suoriutumista tehtävistään ja päättää heidän palkitsemisestaan. Hallitus osallistuu lisäksi johdon seuraajasuunnitteluun. Hallitus päättää yhtiön henkilöstöpolitiikan ja palkitsemisen pääperiaatteista ja arvioi niitä säännöllisesti. Hallitus arvioi työskentelyään vuosittain. Hallituksen työjärjestys on kokonaisuudessaan saatavilla Finnairin internet-sivuilla.

Hallitus on määritellyt kokoonpanoan koskevat periaatteet, jotka ovat osakkeenomistajien nimitystoimikunnan käytettävissä, kun se etsii hallituksen jäsenten seuraajaehtokkaita ja valmistelee hallituksen kokoonpanoa koskevaa ehdotustaan varsinaiselle yhtiökokoukselle. Hallituksen kokoonpanoa koskevat periaatteet eivät sido nimitystoimikuntaa eivätkä yhtiökokousta.

Hallituksen kokoonpanoa koskevia periaatteita ovat:

- Hallituksella on kokonaisuutena oltava riittävä osaaminen ja kokemus voidakseen hoitaa sille kuuluvat tehtävät huolellisesti ja tehokkaasti, ottaen huomioon yhtiön toiminnan laatu, laajuus ja kansainvälisyys sekä yhtiön strategiset tavoitteet ja liike-elämän ja muun yhteiskunnan muutokset.
- Hallituksen jäsenten tulee kyetä toimimaan yhteistyössä muiden jäsenten sekä yhtiön johdon kanssa.
- Hallituksen jäsenillä tulisi olla toisiaan täydentävä koulutus ja osaaminen sekä kokemusta erilaisilta yhtiön kannalta tärkeiltä toimialoilta.
- Hallituksen jäsenillä tulisi olla kokemusta hallitustyöskentelystä ja johtotehtävissä toimimisesta elinkeinoelämässä tai muilla yhteiskunnan alueilla.
- Hallituksessa tulee olla sekä miehiä että naisia ainakin 40 prosenttia. Hallituksen kokoonpanon tulisi olla monimuotoinen myös ikäjakauman, toimikauden pituuden ja kulttuuritaustan suhteen.
- Hallituksen kokoonpanon uudistamisessa tulisi varmistaa riittävä jatkuvuus, mutta yksittäisen jäsenen yhtäjaksoinen toimikausi ei saa kuitenkaan ylittää 10:tä vuotta.

Hallituksen kokoonpanoa koskevat periaatteet toteutuivat vuonna 2016 valitussa hallituksessa hyvin, lukuun ottamatta ikäjakaumaa. Hallituksen jäsenet edustavat monipuolista kokemusta johto- tai hallitustehtävistä Suomessa ja ulkomailla. Hallituksen jäsenet tulevat kolmesta eri maasta ja puhuvat äidinkielenään neljää eri kieltä. Naisten osuus hallituksen jäsenistä on 43 %, mikä täyttää valtioneuvoston 17.2.2015 antamassa periaatepäätöksessä asetetun monimuotoisuustavoitteen sekä yhtiön hallituksen asettaman tavoitteen.

Vuoden 2016 lopussa kaikkien jäsenten toimikausi oli kestänyt alle viisi vuotta. Hallituksen jäsenten syntymävuosien mediaaniluku oli 1958 ja nuorimman ja vanhimman jäsenen ikäero 12 vuotta. Osakkeenomistajien nimitystoimikunta antoi 25.1.2017 yhtiökokoukselle mm. hallituksen kokoonpanoa koskevan ehdotuksen. Mikäli yhtiökokous hyväksyy toimikunnan ehdotuksen, hallituksen jäsenten syntymävuosien mediaaniluvuksi tulee 1957 ja vanhimman ja nuorimman jäsenen ikäeroksi 34 vuotta.

Hallituksen jäsenet ja heidän riippumattomuutensa yhtiöstä

17.3.2016 pidetty Finnairin varsinainen yhtiökokous valitsi hallituksen puheenjohtajaksi Klaus Heinemannin ja muiksi jäseniksi Maija-Liisa Frimanin, Jussi Itävuoren, Jouko Karvisen, Gunvor Kronmanin, Jaana Tuomisen ja Nigel Turnerin. Hallitus valitsi Jouko Karvisen varapuheenjohtajakseen.

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden ja todennut, että kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen jäsenten ja heidän määräysvalta-yhteisöjensä omistus konsernissa

Vuoden 2015 ja 2016 lopussa hallituksen jäsenillä tai heidän määräysvalta-yhteisöillään ei ollut osakkeita eikä osakeperusteisia oikeuksia Finnair-konsernin yhtiöissä.

Hallituksen jäsenten osallistuminen hallituksen ja valiokunnan kokouksiin vuonna 2016

Vuonna 2016 hallitus kokoontui 8 kertaa. Lisäksi hallitus teki päätöksiä kokoontumatta (per capsulam) 6 kertaa. Alla olevassa taulukossa on esitetty tarkemmat tiedot osallistumisesta kokouksiin:

Hallituksen toiminta vuonna 2016

Hallitus kokoontui 8 kertaa vuonna 2016. Lisäksi hallitus teki päätöksiä kokoontumatta 6 kertaa.

Hallitukselle työjärjestyksen ja lain mukaan kuuluvien tehtävien lisäksi hallitus keskittyi työssään yhtiön taloudellisen tuloksen ja tilan seurantaan, valvoi strategian toteuttamista sekä arvioi toimintaympäristön muutoksia ja niiden vaikutuksia yhtiön strategiaan ja vahvisti vuosien 2016–2018 painopistealueet strategian toteuttamisessa. Hallitus teki kiihdytetyn kasvun, tuoteparannusten ja sähköisen liiketoiminnan edellyttämiä investointipäätöksiä. Hallitus tarkasteli lento-, työ- ja yrittäjävakuutuksen sekä operatiivisen laadun tilaa ja niiden johtamisjärjestelmiä ja kiinnitti huomiota myös riskienhallinnan ja sisäisen kontrolliympäristön kehittämiseen. Hallitus vahvisti konsernin uudistetun eettisen toimintaohjeen.

Nimi	Henkilötiedot	Osallistuminen hallituksen kokouksiin vuonna 2016	Osallistuminen valiokunnan kokouksiin vuonna 2016	
			Tarkastusv.	Palkitsemis- ja nimitysv.
Klaus W. Heinemann	Hallituksen puheenjohtaja 27.3.2013 alkaen Hallituksen jäsen 28.3.2012 alkaen s. 1951, ekonomi Päätoimi: Hallitusammattilainen Valiokuntien jäsenyydet: Tarkastusvaliokunta 27.3.2014 asti	8/8		
Harri Kerminen	Hallituksen jäsen 24.3.2011 alkaen 17.3.2016 asti Hallituksen varapuheenjohtaja 28.3.2012 alkaen 17.3.2016 asti s. 1951, DI, MBA Päätoimi: Hallitusammattilainen Valiokuntien jäsenyydet: Tarkastusvaliokunta ja palkitsemis- ja nimitysvaliokunta 17.3.2016 asti	2/2	1/1	2/2
Jouko Karvinen	Hallituksen varapuheenjohtaja 17.3.2016 alkaen s. 1957, DI Päätoimi: Hallitusammattilainen Valiokuntien jäsenyydet: Tarkastusvaliokunta	6/6	5/5	
Maija-Liisa Friman	Hallituksen jäsen 28.3.2012 alkaen s.1952, DI Päätoimi: Hallitusammattilainen Valiokuntien jäsenyydet: Tarkastusvaliokunta (pj.)	8/8	5/6	
Jussi Itävuori	Hallituksen jäsen 28.3.2012 alkaen s.1955, ekonomi Päätoimi: Senior partner, RJ Partners Limited. Valiokuntien jäsenyydet: Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta (pj.)	8/8		5/5
Gunvor Kronman	Hallituksen jäsen 28.3.2012 alkaen s.1963, FM Päätoimi: Hanasaaren suomalais-ruotsalaisen kulttuurikeskuksen toimitusjohtaja Valiokuntien jäsenyydet: Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta	8/8		5/5
Jaana Tuominen	Hallituksen jäsen 27.3.2014 alkaen s. 1960, DI Päätoimi: Paulig Oy:n konserni- ja toimitusjohtaja Valiokuntien jäsenyydet: Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta	8/8		5/5
Nigel Turner	Hallituksen jäsen 27.3.2014 alkaen s. 1958, BA (Hon.) Päätoimi: - Valiokuntien jäsenyydet: Tarkastusvaliokunta	8/8	4/6	

Lisätietoja hallituksen jäsenistä on sivulla 116 ja Finnairin internet-sivuilla.

Hallituksen valiokunnat

Hallitus delegoi osan tehtävistään tarkastusvaliokunnalle ja palkitsemis- ja nimitysvaliokunnalle. Hallitus nimittää keskuudestaan valiokunnan jäsenet ja puheenjohtajat. Kummassakin valiokunnassa on oltava vähintään kolme jäsentä.

Kumpikin valiokunta kokoontuu säännöllisesti työjärjestyksensä mukaan. Valiokuntien tehtäviä ja niiden toimintaa vuoden aikana on kuvattu alla kunkin valiokunnan osiossa. Valiokunnat raportoivat työstään hallitukselle säännöllisesti, mutta niillä ei ole itsenäistä päätösvaltaa, ellei hallitus nimenomaisesti ole delegoinut tehtävää valiokunnalle. Valiokuntien työjärjestykset ovat kokonaisuudessaan nähtävillä Finnairin internet-sivuilla.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta asianmukaisen hallinnoinnin varmistamistehtävässä erityisesti liittyen yhtiön kirjanpidon ja taloudellisen raportoinnin, sisäisen valvonnan ja tilintarkastajien työn arviointiin. Tarkastusvaliokunta käsittelee johdon sekä sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen mahdollisesti havaitsemia sisäisen valvonnan heikkouksia ja kehitysalueita ja raportoi niistä hallitukselle. Tarkastusvaliokunta varmistaa, että johto ryhtyy toimiin esiin tulleiden epäkohtien tai heikkouksien korjaamiseksi. Lisäksi tarkastusvaliokunta valvoo eettisiä toimintaohjeita ja säännöstenmukaisuutta koskevien ohjelmien kehittämistä ja toteutusta sekä arvioi kyseisen toiminnon raportteja, voimavaroja ja pätevyyttä.

Tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista. Tarkastusvaliokunnan jäsenillä on toisiaan täydentävää monipuolista asiantuntemusta ja liiketoiminnan johtamiskokemusta sekä toimialakokemusta. Tarkastusvaliokunnalla on kokonaisuutena riittävä asiantuntemus ja kokemus tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluvista asioista.

Tarkastusvaliokunnan pääasialliset tehtävät

Tarkastusvaliokunta:

- Valvoo yhtiön taloudellista tilaa.
- Seuraa tilinpäätösten ja osavuosikatsausten raportointiprosessia ja arvioi niissä annettavien tietojen oikeellisuutta.
- Seuraa yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta.
- Seuraa lakisääteistä tilintarkastusta ja käy lävitse kaikki olennaiset tilintarkastajien raportit.
- Arvioi tilintarkastajien riippumattomuutta, erityisesti heidän tarjoamiensa lisäpalveluiden osalta ja asettaa näiden palveluiden ostamiseen sovellettavat menettelytavat ja rajoitukset.
- Valmistelee tilintarkastajien valintaa ja palkkioita koskevat hallituksen ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle.
- Käsittelee tilintarkastajien ja sisäisten tarkastajien suunnitelmat ja raportit.
- Käsittelee yhtiön selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.
- Valmistelee hallituksen päätettäväksi konsernin riskienhallintapolitiikan.

- Valmistelee hallituksen päätettäväksi päätökset merkittävistä muutoksista yhtiön kirjanpitoperiaatteissa tai konsernin varojen arvostuksessa.
- Arvioi yhtiön toiminnan lainmukaisuutta.
- Pitää yhteyttä tilintarkastajiin.

Vuoden 2016 yhtiökokouksen jälkeen tarkastusvaliokunnan jäseninä toimivat Maija-Liisa Friman (pj.), Jouko Karvinen ja Nigel Turner.

Vuonna 2016 tarkastusvaliokunta kokoontui vuosisuunnitelmansa mukaisesti 6 kertaa. Kokouksiin osallistuivat myös Finnairin toimitusjohtaja, talousjohtaja ja sisäisen tarkastuksen sekä riskienhallinnan johtaja ja tilintarkastaja. Finnairin lakiasiaintoiminta toimi tarkastusvaliokunnan sihteerinä. Tarkastusvaliokunta piti myös suljettuja tilaisuuksia sekä tilaisuuksia, joihin osallistuivat yhtiön sisäiset ja ulkoiset tarkastajat ilman yhtiön johtoa. Valiokunta suoritti myös vuosittaisen itsearvioinnin.

Tarkastusvaliokunnan toiminta vuonna 2016

Tarkastusvaliokunta käsiteli vuonna 2016 säännönmukaisten tehtäviensä lisäksi valitsemiaan erityisteemoja, joita olivat taloudellisen raportoinnin segmenttijako; rahoitusriskien suojauspolitiikka; investointien, rahoituksen ja kassavarojen suunnitelmat sekä IFRS standardien muutokset ja uusien standardien käyttöönotto, joka jatkuu vuonna 2017. Muita vuoden 2017 erityisteemoja ovat taloushallinnon prosessien ja kontrollien kehittäminen.

Lisäksi tarkastusvaliokunta:

- Käsittelee ja hyväksyi sisäisen tarkastuksen riskilähtöisen toimintasuunnitelman ja arvioi sisäisen valvonnan resurssien riittävyyttä.
- Keskusteli tilintarkastajien ja johdon kanssa merkittävistä kirjanpitoperiaatteista sekä raporttien laadinnassa käytettävistä ennusteista ja arvioista.
- Suoritti vuosittaisen itsearvioinnin sekä laati työsuunnitelman vuodelle 2017.

Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta

Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta avustaa hallitusta yhtiön toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon palkitsemiseen, suorituksen arviointiin, nimityksiin sekä seuraajasuunnitteluun liittyvissä asioissa. Valiokunta avustaa hallitusta myös koko konsernin palkitsemisperiaatteiden ja muiden henkilöstöpolitiikkojen valmistelussa ja arvioinnissa. Hallituksen antaman valtuutuksen nojalla valiokunta määrittää lyhyen aikavälin kannustinpalkkiotavoitteiden toteutumisen sekä hyväksyy kannustimien maksatuksen toimitusjohtajalle ja muulle ylimmälle johdolle.

Palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan pääasialliset tehtävät

Palkitsemis- ja nimitysvaliokunta valmistelee seuraavia asioita hallituksen päätettäväksi:

- Finnairin toimitusjohtajan palkkaus, eläke-ehdot ja etuudet sekä muut keskeiset toimisuhteen ehdot,
- konsernin ylimmän johdon palkkaus, eläke-ehdot ja etuudet sekä mahdolliset yleisestä linjasta poikkeavat työsopimuksen ehdot
- toimitusjohtajan ja muun ylimmän johdon nimitysasiat
- ylimmän johdon seuraajasuunnittelu
- johtoryhmän kokoonpano
- osakesidonnaiset palkitsemisjärjestelmät
- henkilöstön palkitsemiseen liittyvät keskeiset periaatteet ja käytännöt
- johdon osallistuminen tytäryhtiöiden ja ulkopuolisten yhtiöiden hallitukseen
- organisaation oleelliset muutokset
- korkeimpien kunniamerkkien ja arvonimien anominen johtoon kuuluville.

Valiokunnan työjärjestys on kokonaisuudessaan nähtävillä Finnairin internet-sivuilla.

Vuoden 2016 yhtiökokouksen jälkeen palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan jäseninä toimivat Jussi Itävuori (pj.), Gunvor Kronman ja Jaana Tuominen. Kaikki valiokunnan jäsenet ovat yhtiöstä ja yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia.

Vuonna 2016 palkitsemis- ja nimitysvaliokunta kokoontui 5 kertaa. Jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100. Kokouksiin osallistuivat myös Finnairin toimitusjohtaja ja Finnairin henkilöstöjohtaja. Finnairin lakiasiainjohtaja toimi palkitsemisvaliokunnan sihteerinä.

Palkitsemis- ja nimitysvaliokunnan toiminta vuonna 2016

Valiokunta muun muassa:

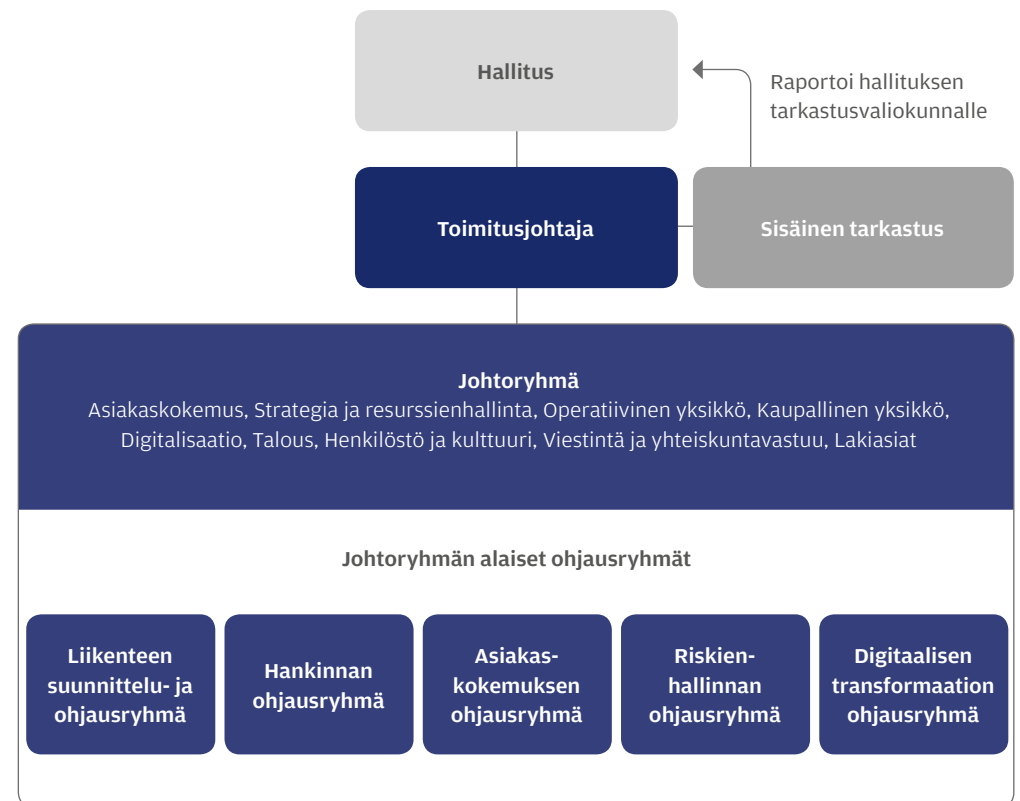
- Valmisteli hallituksen hyväksyttäväksi koko henkilöstölle suunnatun osakesäästöohjelman (FlyShare) ehdot ja tavoitteet ansaintajaksolle 2016.
- Arvioi ylimmän johdon palkitsemista suhteessa markkinatasoon sekä määrittä johdon suorituksen lyhyen ja pitkän aikavälin kannustinjärjestelmien tavoitteisiin nähden sekä hyväksyi ylimmän johdon lyhyen aikavälin kannustimien maksatuksen.
- Avusti hallitusta määrittämään henkilöstörahaston tulospalkkiotavoitteet vuodelle 2016 sekä puolivuositavotteet johdon kannustinpalkkiotavoitteet ja ehdot.
- Avusti hallitusta määrittämään konsernin avainhenkilöille suunnatun osakepalkkio-ohjelman osallistujat ja tavoitteet sekä uudistetut ehdot seuraavalle ansaintajaksolle.
- Arvioi yhtiön palkitsemisperiaatteita ja -järjestelmiä ja niiden kehittämistarpeita.
- Arvioi yhtiön seuraaja- ja kykykartoituksen menetelmiä ja tuloksia.
- Arvioi kokouskäytäntöjään ja tehtäviään.

Yhtiön johtaminen

Finnairin yhtiörakenne

Finnairin aikaisemmat kaksi liiketoiminta-aluetta, jotka olivat Lentoliikenne ja Matkapalvelut (matkanjärjestäjät ja matkatoimistot), yhdistettiin vuoden 2016 alusta lukien. Finnairin konsernihallintoon kuuluvat yhteiset toiminnot ovat talous, henkilöstöhallinto, viestintä ja yhteiskuntavastuu, lakiasiat ja sisäinen tarkastus.

Yhtiön johtaminen

Toimitusjohtaja

Finnairin hallitus nimittää yhtiölle toimitusjohtajan, jonka tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa osakeyhtiölain ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Hallituksen antamiin ohjeisiin kuuluvat erityisesti Finnairin strategian toteuttaminen, rakennemuutosten edistäminen ja kannattavuuden parantaminen. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana.

Hallitus päättää toimitusjohtajan palkitsemisesta ja asettaa hänen lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteensa. Toimisuhteen keskeiset ehdot, palkitseminen ja edut mukaan lukien, on kuvattu Finnairin palkka- ja palkkioselvityksessä ja yhtiön internetsivuilla.

Finnairin toimitusjohtaja on Pekka Vauramo, s. 1957, DI. Toimitusjohtaja omisti vuoden 2016 lopussa 91 102 Finnairin osaketta. Muissa konsernin yhtiöissä hänellä eikä hänen määräysvalta-yhteisöillään ollut omistusta. Hänellä tai hänen määräysvalta-yhteisöillään ei ollut osakeperusteisia oikeuksia Finnair-konsernin yhtiöissä vuoden 2016 lopussa. Toimitusjohtaja kuuluu Finnairin pitkän aikavälin kannustin-ohjelmien sekä FlyShare-ohjelman piiriin, joita on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedossa 1.3.7 sekä palkka- ja palkkioselvityksessä.

Johtoryhmä

Johtoryhmän puheenjohtajana toimii yhtiön toimitusjohtaja ja siihen kuuluvat Finnairin operatiivisista ja kaupallisista toiminnoista, asiakaskokemuksesta, digitalisaatiosta, taloudesta, henkilöstöstä, viestinnästä ja yhteiskuntavastuusta sekä lakiasioista vastaavat johtajat. Alla on esitetty heidän suorat ja epäsuorat osakeomistuksensa Finnairissa 31.12.2016.

Hakakari, Eija, s. 1961, KM, henkilöstöjohtaja	4 138
Harra-Salonen, Katri, s. 1969, DI, eMBA, digitalisaatiosta vastaava johtaja (Umbrella Strategic Advisory Oy)	0
Järvinen, Juha, s. 1976, MBA, kaupallinen johtaja	2 916
Karhu, Piia, s. 1976, KTT, asiakaskokemuksesta vastaava johtaja (TJA Consulting Ky)	0
Sarelius, Sami, s. 1971, OTK, lakiasiaintojohtaja	41 823
Schildt, Jaakko, s. 1970, insinööri, MBA, operatiivinen johtaja	952
Suominen, Arja, s. 1958, FM, eMBA, viestintä- ja yhteiskuntavastuujohtaja	68 760
Vähähyyppä, Pekka, s. 1960, KTM, eMBA, talousjohtaja	40 437

Johtoryhmän jäsenten nimittämisestä ja palkkauksesta päättää yhtiön hallitus.

Johtoryhmän tehtäviin kuuluvat mm. koko yhtiötä koskevat kehityshankkeet, toimintaa ohjaavien periaatteiden ja menettelytapojen määrittely sekä yhtiön hallituksessa käsiteltävien asioiden valmistelu. Johtoryhmä toimii myös Finnairin riskienhallinnan ohjausryhmänä.

Vuonna 2016 Finnairin johtoryhmä kokoontui keskimäärin kaksi kertaa kuukaudessa. Johtoryhmän ajasta merkittävä osa käytettiin Finnair-konsernin strategian päähankkeiden johtamiseen sekä strategian edelleen kehittämiseen. Laivaston ja liikenteen kasvun edellyttämät investoinnit sekä operatiiviset haasteet työllistivät johtoryhmää koko vuoden ajan. Johtoryhmä jatkoi strategiaa tukevaa arvo- ja kulttuuriuudistushanketta sekä laaja-alaista johtamisen ja osaamisen kehittämisohjelmaa. Johtoryhmä valmisteli hallituksen hyväksyttäväksi konsernin uudistetut eettiset toimintaohjeet. Johtoryhmä keskittyi myös yhtiön taloudelliseen tilanteeseen sekä toiminnan laadun, toimintaohjeiden ja muiden sisäisten kontrollien sekä asiakaskokemuksen ja henkilöstön työhyvinvoinnin ja työkyvyn parantamiseen. Lisäksi johtoryhmä työskenteli lisätuottojen ja riskienhallinnan sekä sähköisen liiketoiminnan strategian parissa. Johtoryhmän vastuualueet muuttuivat merkittävästi kaksi kertaa vuoden 2016 aikana.

Johtoryhmän alaisuudessa toimivat ohjausryhmät

Finnairilla on viisi johtoryhmän alaisuudessa toimivaa ohjausryhmää. Ryhmien toimivaltuudet on johdettu toimitusjohtajan valtuuksista, jotka puolestaan asettaa yhtiön hallitus.

Liikenteen suunnittelu- ja ohjausryhmä (LSOR) vastaa mm. Finnairin reitti-, loma- ja rahtiliikenteen laivasto- ja verkostostrategiasta sekä lyhyen ja pitkän aikavälin liikenteen suunnittelusta. LSOR kokoontuu kerran kuukaudessa ja sen puheenjohtajana toimii kaupallinen johtaja.

Hankinnan ohjausryhmä vastaa Finnairin hankintaperiaatteista (Procurement Guidelines) ja hankintakategorioista sekä niihin liittyvistä hankkeista. Se myös johtaa toimittajasuhteiden hallinnointia. Ohjausryhmä kokoontuu vähintään neljästi vuodessa ja sen puheenjohtajana toimii talousjohtaja.

Asiakaskokemuksen ohjausryhmä vastaa asiakaskokemusta koskevista päätöksistä, jotka koskevat mm. brändiä, asiakaspalveluidentiteettiä, lentokenttäkokemusta, lentotuotetta, lentokoneiden sisustusta ja loungeja. Ohjausryhmä kokoontuu joka toinen kuukausi ja sen puheenjohtajana toimii asiakaskokemusjohtaja.

Digitaalisen transformaation ohjausryhmä vastaa digitaalisen strategian toteutuksesta ja sitä koskevista päätöksistä. Näihin kuuluvat mm. digitaalisen palvelukokemuksen kehittämistä koskevat päätökset niin asiakas- kuin työntekijärajapinnassa, digitaaliseen suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät kehitys- ja IT-hankkeet sekä teknologiakysymykset. Myös osaamis-, innovaatio- ja teknologiakyvykkyyksien kehittäminen digitaalisuuden alueella kuuluvat ohjausryhmän tehtäviin. Ohjausryhmä kokoontuu noin kerran kuukaudessa, ja sen puheenjohtajana toimii digitaalisesta transformatiosta vastaava johtaja.

Lisäksi Finnairilla on **Riskienhallinnan ohjausryhmä**, joka koostuu johtoryhmän jäsenistä. Riskienhallinnan ohjausryhmä vastaa konsernin strategisten riskien arvioinnista ja riskienhallintatoimenpiteiden valinnasta ja täytäntöönpanosta sekä arvioi konsernin riskienhallintapolitiikan asianmukaisuutta ja ajantasaisuutta. Lisäksi se hyväksyy konsernin riskiraportointiin, riskikäsittelyyn ja riskimalliin tehtävät muutokset. Ohjausryhmä kokoontuu joka toinen kuukausi ja sen puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja.

Johtokunta

Finnairin johtokunta on ensisijaisesti viestintä- ja yhteistyöfoorumi, jonka kautta henkilöstö voi osallistua yhtiön hallintoon erityisesti henkilöstöä koskevista asioista. Johtokuntatyön pää tavoitteena on parantaa johdon ja henkilöstöryhmien välistä viestintää ja lisätä yhteisymmärrystä yhtiön strategisten hankkeiden toteuttamisessa. Tavoitteena on lisäksi jakaa tietoa ja keskustella henkilöstöön vaikuttavista suunnitelmista ja hankkeista. Johtokunta keskustelee myös yhtiön taloudellisesta tilanteesta, operatiivisen toiminnan laadusta, asiakastytytyvyydestä sekä merkittävistä kehityshankkeista. Johtokunta muodostuu johtoryhmän jäsenistä, eräistä muista ylimmän johdon edustajista sekä kaikkien henkilöstöryhmien edustajista.

Vuonna 2016 johtokunta kokoontui 6 kertaa.

Finnairin tytäryhtiöhallinto

Merkittävempien tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet valitaan Finnair-konsernin johtoon kuuluvista henkilöistä sekä eräissä yhtiöissä myös henkilöstöryhmien ehdottamista edustajista. Tytäryhtiöiden hallitusten tärkeimpiä tehtäviä ovat strategian laatiminen, toimintasuunnitelman ja budjetin vahvistaminen sekä investoinneista ja vastuusitoumuksista päättäminen Finnair Oyj:n määrittelemien valtuuksien rajoissa.

Finnairin tytäryhtiöt on esitetty tilinpäätöksen 2016 liitetiedossa 4.2.

Merkittävien kumppanuuksien hallinnointi

Finnair on osakkaana Nordic Regional Airlines Oy:n omistavassa Nordic Regional Airlines Ab:ssa (omistusosuus 40 prosenttia). Nordic Regional Airlines Oy on suomalainen alueelliseen lentämiseen erikoistunut lentoyhtiö, joka operoi ATR-potkuriturbiinikoneita sekä Embraer 190 -lentokoneita. Sen reittiverkosto on yhteensovitettu Finnairin Euroopan lentojen ja kaukolentojen kanssa. Finnairin vaikutusvalta yhtiössä perustuu osakeomistukseen ja sopimusjärjestelyihin.

Finnair hankkii tiettyjä tärkeitä operatiivisia palveluja strategisilta kumppaneilta. LSG Sky Chefs Finland Oy vastaa Finnairin aiemmasta catering-toiminnasta Helsinki- Vantaan lentokentällä ja toimii Finnairin catering-palveluiden toimittajana. Sopimus on monivuotinen. Vuoden 2016 loppupuolella LSG ilmoitti, ettei se aio käyttää LSG SkyChefs Finland Oy:n omistukseen oikeuttavaa optiotaan, minkä seurauksena Finnair ja LSG aloittivat neuvottelut yhteistyön uudelleenjärjestelystä vuoden 2017 aikana. Muita strategisia palvelusopimuksia on tehty mm. maapalveluissa Swissport Finland Oy:n kanssa ja moottori- ja laitehuollossa SR Technicsin, Lufthansa Technikin ja Rolls-Roycen kanssa sekä IT- ja mobiilipalveluissa erityisesti IBM:n ja Applen kanssa. Näiden sopimusten kustannus- ja laatu tavoitteet on pyritty asettamaan niin, että ne vastaavat vähintään hyvää yleistä markkinatasoa.

Finnair on mukana eräiden **oneworld**-allianssiin kuuluvien lentoyhtiöiden muodostamissa yhteisyrityksissä, joiden tavoitteena on kilpailukyvyyn ja tehokkuuden lisääminen matkustajia hyödyttävällä tavalla. Finnairin vaikutusvalta yhteisyrityksissä perustuu sopimusjärjestelyihin. Yhteisyritysten päätöksenteossa pyritään yksimielisyyteen.

Kaikkien Finnairin palveluntarjoajien odotetaan toimivan Finnairin toimintaperiaatteiden ja hankintatoimen periaatteiden (Supplier Code of Conduct) mukaisesti. Finnairilla on oikeus tarkastaa yhteistyökumppaneidensa hallintoa ja turvallisuuskäytäntöjä tämän varmistamiseksi.

Finnairin julkaistut toimintaperiaatteet ja hankintatoimen periaatteet löytyvät Finnairin internet-sivuilta.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleinen kuvaus

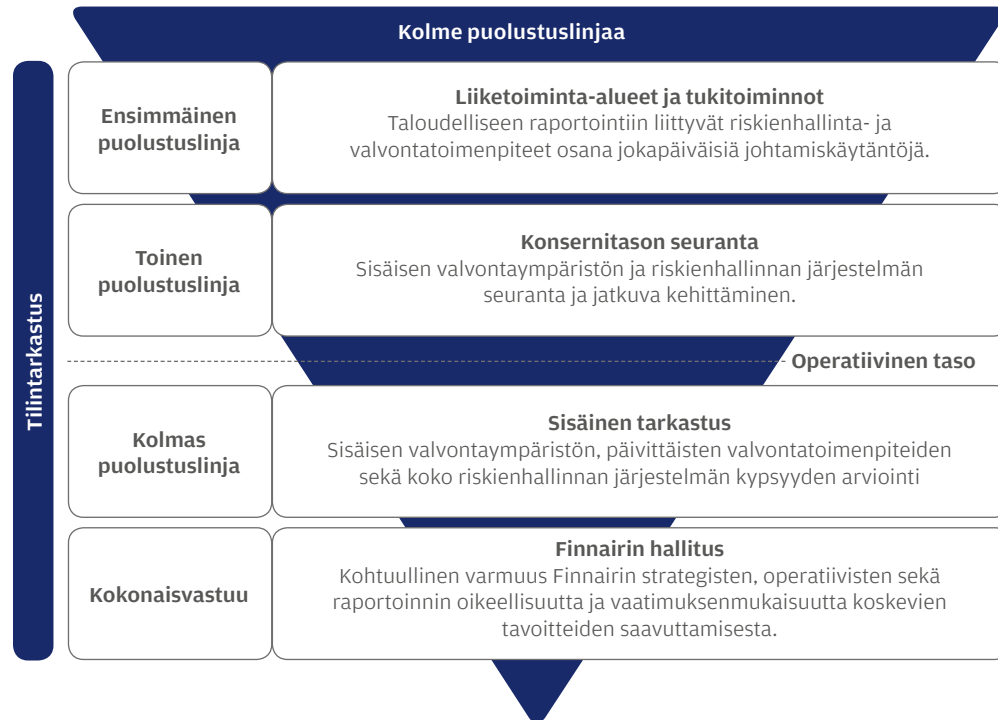
Finnairin taloudelliseen raportointiin liittyvän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän tavoitteena on antaa hallitukselle, johdolle ja muille keskeisille sidosryhmille riittävä varmuus siitä, että yhtiön taloudellinen ja operatiivinen raportointi on luotettavaa ja oikein ja että lakeja, säännöksiä ja yhtiön sisäisiä politiikoita noudatetaan. Järjestelmä perustuu Finnairin riskienhallintajärjestelmään, joka puolestaan on yhdenmukainen COSO ERM -viitekehyksen ja ISO 31000:2009 -riskienhallintastandardin periaatteiden kanssa.

Valvontaympäristö

Finnairin eettiset toimintaohjeet (Code of Conduct) ja johtamisjärjestelmä muodostavat pohjan yhtiön valvontaympäristölle ja valvontatoimien tuntemiselle ja toteuttamiselle koko organisaatiossa. Finnairin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet on kirjattu konsernin riskienhallintapolitiikkaan. Muita keskeisiä taloudellisen raportoinnin valvontaa tukevia ohjausvälineitä ovat muun muassa tilinpäätöksen laadintaperiaatteet, rahoituspolitiikka, hankintapolitiikka, luottopolitiikka, tiedonantopolitiikka ja hyväksymisvaltuudet.

Finnairin hallituksella on kokonaisvastuu yhtiön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Hallitus on delegoinut tehokkaan valvontaympäristön ja taloudellisen raportoinnin luotettavuuteen liittyvien valvontatoimenpiteiden käytännön toteutuksen toimitusjohtajalle. Talousjohtaja on vastuussa taloudellisen raportoinnin kontrolliympäristöstä ja toimii raportointiriskien omistajana. Päävastuu taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvistä päivittäisistä valvonta- ja riskienhallintatoimista on liiketoimintayksiköiden ja yhteisten toimintojen linjaorganisaatioilla.

Roolit sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän käytännön toteuttamisessa

Sisäinen tarkastus arvioi valvontaympäristöä sekä suunniteltujen valvonta- ja riskienhallintatoimien tilaa ja vaikuttavuutta. Jotta sisäisen tarkastuksen riippumattomuus voidaan taata, se raportoi suoraan Finnairin hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja toimii hallinnollisesti toimitusjohtajan alaisuudessa. Hallituksen nimitämä tarkastusvaliokunta valvoo taloudellista raportointiprosessia sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän kypsyydestä. Tässä kuvatut roolit ja vastuut ovat osakeyhtiölain ja listayhtiöiden hallintokoodin mukaisia. Alla olevassa kuvassa esitetään yhteenveto luetteltujen sidosryhmien rooleista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän käytännön toteuttamisessa.

Riskien arviointi

Finnairin taloudelliseen raportointiin liittyvien riskien arvioinnin tavoitteena on tunnistaa, arvioida ja priorisoida merkittävimmät uhat sisäisen ja ulkoisen raportoinnin luotettavuudelle konsernin, raportointisegmenttien, yksiköiden, toimintojen ja prosessien tasolla. Liiketoimintojen business controllerit sekä talous-

palvelukeskuksen financial controllerit ja muu henkilöstö toteuttavat jatkuvaa taloudellisen raportoinnin prosesseihin liittyvää riskien arviointia osana työtään.

Osana sisäisten kontrollien kehityshanketta Finnair on tunnistanut ne prosessit, joilla on merkittävä vaikutus taloudelliseen raportointiin. Lisäksi taloudellisen raportoinnin luotettavuuteen ja oikeellisuuteen vaikuttavat riskit on arvioitu koordinoitusti. Osana tätä prosessia otetaan huomioon sisäisessä ja ulkoisessa toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset.

Valvontatoimenpiteet

Finnairissa on laadittu taloudellisen raportoinnin ohjeistus, jota tulee noudattaa koko organisaatiossa. Ohjeet sisältävät tiedot raportoitavista tiedoista ja raportointiaikatauluista, ja niiden tavoitteena on lisätä taloudellisen raportointiprosessin seurattavuutta sekä varmistaa, että taloudellinen raportointi täyttää IFRS:n vaatimukset ja muut soveltuvat vaatimukset.

Taloudelliseen raportointiin liittyviä riskejä hallitaan valvontatoimenpiteillä, joiden tarkoituksena on tuoda riittävä varmuus siitä, että osavuosikatsausten ja tilinpäätösten tiedot ovat oikein ja että ne on laadittu lakien, kirjanpistandardien ja muiden listayhtiöitä koskevien säännösten mukaisesti.

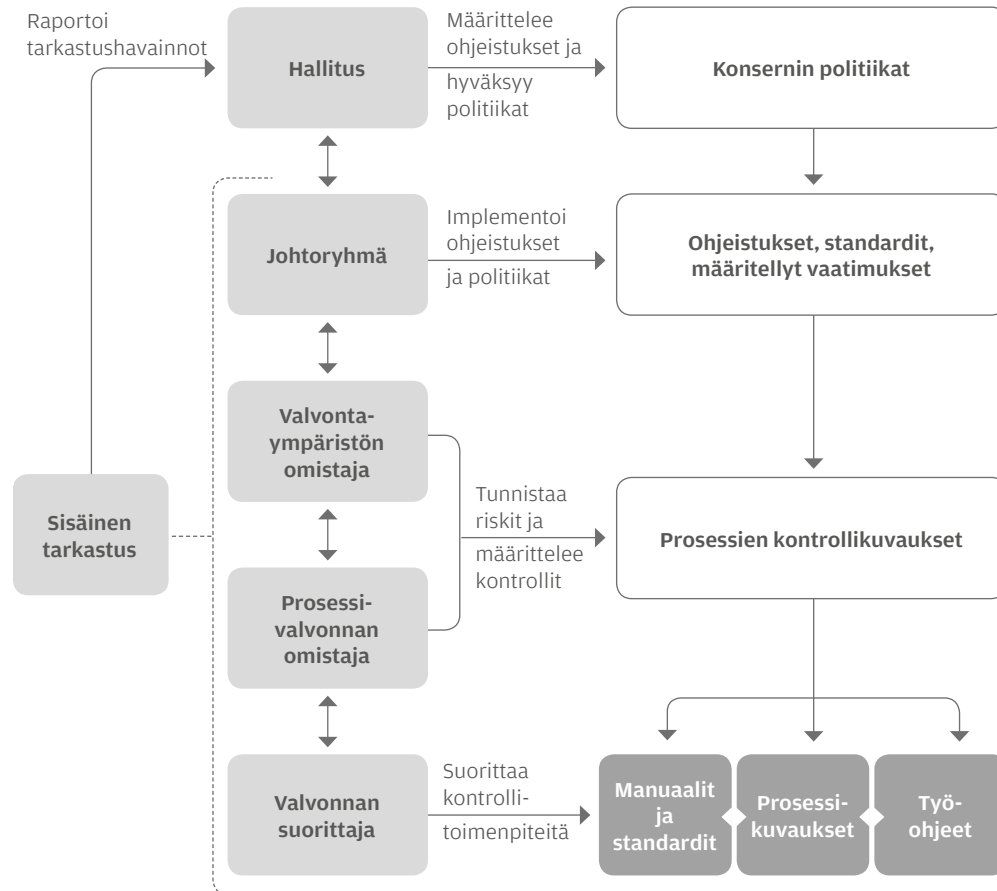
Valvontatoimenpiteet ovat:

- luonteeltaan ennakoivia, suojaavia ja korjaavia,
- liiketoimintayksiköiden, konsernitoimintojen ja tytäryhtiöiden raportointiprosesseihin integroituja,
- viety käytännön tasolle politiikkojen, ohjeistusten ja periaatteiden toteutuksen kautta,
- tallennettu kontrollikatalogeihin,
- manuaalien ja standardien, prosessikuvausten ja työohjeiden tukemia,
- seurattuja ja jatkuvasti parannettavia määritellyn hallinnointimallin mukaisesti.

Raportointiin liittyvät valvontavastuut on kuvattu alla olevassa matriisissa:

Rooli	Kuvaus
Valvontaympäristön omistaja – Talousjohtaja	Päävastuu taloudellisen raportoinnin valvontaympäristön operatiivisesta hallinnasta
Prosessin valvonnan omistaja – Prosessien omistajat	Vastuu prosessissa suoritettavista valvontatoimenpiteistä
Valvonnan suorittaja	Vastuu kontrollitoimenpiteiden suorittamisesta ja seurannasta määriteltujen sääntöjen mukaisesti
Sisäinen tarkastus	Vastuu prosessien ja raportoinnin tarkastamisesta vuosittaisen tarkastussuunnitelman mukaisesti

Valvonnan suunnitteluun, toteutukseen ja seurantaan liittyvät tärkeimmät osa-alueet ja roolit on esitetty alla olevassa kaaviossa:

Tiedotus ja viestintä

Viestintäjärjestelmän avulla Finnairin henkilöstö pystyy jakamaan riskienhallinta- ja valvontatoimiin liittyviä tietoja organisaation kaikilla tasoilla. Järjestelmän tavoitteena on tarjota henkilöstön käyttöön riittävät ja ajantasaiset tiedot kirjanpidosta ja raportoinnista sekä niihin liittyvistä valvontatoimista. Valvontavaatimukseen liittyvistä asioista tiedotetaan yhteisissä politiikoissa, erityisissä ohjeissa ja prosessitason menettelyiden kuvauksissa.

Talousjohtaja vastaa sijoittajasuhdeyksikön avustuksella taloudellisen informaation julkaisemisesta ja listayhtiön tiedonantovelvollisuusvaatimusten täyttämisestä. Sijoittajasuhdeyksikkö vastaa sijoittajaviestinnän suunnittelusta ja toteutuksesta sekä päivittäisestä yhteydenpidosta sijoittajien ja analyytikoiden kanssa.

Seuranta ja kehittäminen

Finnairin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmää seurataan sekä jatkuvasti että kausittaisesti, jotta sen asianmukaisuudesta ja tehokkuudesta voidaan saavuttaa riittävä varmuus. Jatkuva seuranta on sisällytetty osaksi normaalia päivittäistä liiketoimintaa ja on yhtiön johdon, liiketoimintasegmenttien ja yhteisten toimintojen vastuulla.

Taloudelliseen raportointiin liittyvän sisäisen valvonnan painopistealueet vuonna 2016 ja 2017

Vuoden 2016 keskeiset toimenpiteet

Riskien ja kontrollitoimenpiteiden arviointia toteutettiin suunnitellun vuosikalenterin mukaisesti. Lisäksi sisäinen tarkastus ja tilintarkastajat suorittivat tarkastuksia määriteltyjen valvontatoimenpiteiden toimivuuden ja raportoinnin oikeellisuuden osalta vuosittaisen tarkastussuunnitelman puitteissa.

Valvontaympäristön kontrollit päivitettiin oman arvioinnin sekä tarkastushavaintojen perusteella. Erityistä huomiota kohdistettiin prosessialueille, joiden rooleissa ja vastuissa oli tapahtunut muutoksia uudelleenorganisointien johdosta.

Vuoden 2017 keskeiset suunnitellut toimenpiteet

Valvontaympäristön kontrolleja tullaan kehittämään sekä itsenäisesti kontrollivastuullisten toimesta että sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajien tarkastushavaintojen perusteella. Vuoden loppuun mennessä kaikkiin avainprosesseihin on suoritettu tarkastustoimenpiteitä.

Sisäinen tarkastus

Finnairin hallitus on perustanut sisäisen tarkastustoiminnon, ja hallituksen tarkastusvaliokunta määrittää sisäisen tarkastuksen vastuut osana valvontatoimintaansa.

Finnairin sisäisen tarkastuksen tehtävänä on tuottaa riippumattomia ja objektiivisia varmistus- ja konsultointipalveluita, joilla pyritään luomaan lisäarvoa ja parantamaan organisaation toimintaa. Järjestelmällisellä ja kurinalaisella riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessien arvioinnilla sisäinen tarkastus auttaa organisaatiota hallitsemaan sellaisten tekijöiden vaikutusta, jotka uhkaavat liiketoimintatavoitteiden saavuttamista.

Sisäisen tarkastuksen painopistealueet vuonna 2016 ja 2017

Vuoden 2016 keskeiset toimenpiteet

Sisäisen tarkastuksen tavoitteena oli kiinnittää erityishuomiota hankintaan, kolmansiin osapuoliin liittyvään riskienhallintaan sekä operaatioiden tarkastukseen. Tämä oli kantavana teemana kaikissa sisäisen tarkastuksen toimeksiannoissa vuonna 2016. Muita erityisalueita olivat strategisesti tärkeiden kumppanuuksien ja tietojärjestelmien tarkastamiset.

Vuoden 2017 keskeiset suunnitellut toimenpiteet

Hallituksen tarkastusvaliokunta hyväksyi joulukuussa 2016 sisäisen tarkastuksen painopistealueet ja vuosisuunnitelman vuodelle 2017. Sisäisen tarkastuksen painopistealueet vuonna 2017 johdettiin Finnairin strategiasta, johdon toteuttaman riskien arvioinnin tuloksista sekä sisäisissä prosesseissa tapahtuneista muutoksista. Tarkastustoiminnot kiinnittävät erityishuomiota strategiaan fokusalueisiin (kannattava kasvu, asiakaskokemus, henkilöstökokemus, sähköisen liiketoiminnan murros).

Compliance (toiminnan vaatimustenmukaisuus)

Finnair on sitoutunut noudattamaan toiminnassaan kansainvälistä ja paikallista lainsäädäntöä sekä eettisiä toimintaperiaatteita vuonna 2016 päivitetyn eettisen toimintaohjeen (Code of Conduct) mukaisesti. Yhtiön lakiasiaintoimintajohdon vastuualueelle kuuluva compliance-toiminto tukee liiketoimintoja ja konsernihallinnon muita toimintoja lainsäädännön sekä yhtiön toimintatapojen tunnistamisessa ja noudattamisessa. Compliance-toiminnon keskeisiä tehtäviä ovat säännösten noudattamisen varmistaminen konsernissa, lukuun ottamatta operatiivisten toimintojen ja henkilöstöhallinnon erityisen lainsäädännön piirissä olevia alueita, Finnairin compliance-ohjelman ylläpitäminen ja kehittäminen sekä eettisen yrityskulttuurin edistäminen. Vuoden 2017 aikana compliance-toiminnon erityisen huomion kohteena ovat uuden eettisen toimintaohjeen implementointi, uudistuvaan tietosuojalainsäädäntöön varautuminen sekä lahjonnan vastaisten ohjeistusten noudattaminen.

Lähipiirin kanssa tehtävät liiketoimet

Finnairilla on intressiristiriitojen välttämistä koskeva ohjeistus, joka käsittelee muun ohella Finnair-konsernin ja sen palveluksessa olevien välisiä liiketoimia. Oheistus koskee myös yhtiön hallituksen jäseniä. Yhtiön kanssa tehtäviin liiketoimiin on hankittava ennakolta lupa. Luvasta päättää Finnairin johtoryhmä, tai mikäli liiketoimi koskee toimitusjohtajaa tai hallituksen jäsentä, yhtiön hallitus. Lupavaatimus koskee myös liiketoimia, joissa konserniyhtiön vastapuolena on henkilöstön ja hallituksen jäsenen läheinen samoin kuin yhteisö, joista nämä omistavat vähintään 20 prosenttia. Asianosainen ei saa osallistua lupa-asian käsittelyyn johtoryhmässä tai hallituksessa eikä osallistua yhtiön puolesta liiketoimen valmisteluun, päättämiseen eikä täytäntöönpanoon.

Johtoryhmän ja hallituksen jäseniltä vaaditaan lisäksi vuosittain ilmoitus heidän tai heidän läheistensä tai edellä tarkoitettujen yhteisöiden ja Finnair-konsernin välillä tilikauden aikana tehdyistä tai seuraavan tilikauden aikana suunnitelluista liiketoimista.

Lupa- ja ilmoitusmenettelyt koskevat vain neuvoteltuja liiketoimia. Menettelyiden piiriin eivät siten kuulu esimerkiksi yleisesti saatavilla olevin ehdoin eivätkä henkilökuntaehdoin tehdyt palvelu- ja tavaraostot.

Merkittävät lähipiiriin ja Finnairin väliset liiketoimet julkistetaan pörssitiedotteella Nasdaq Helsingin sääntöjen mukaisesti.

Lähipiiriasioista on tietoa myös yhtiön tilinpäätöksen liitetiedossa 4.5.

Johdon liiketoimet ja sisäpiirihallinnon keskeiset menettelytavat

Yhtiön sisäpiirintietoa sekä sen johtotehtävissä toimivien ja heidän lähipiirinsä liiketoimia Finnairin rahoitusvälineillä hallinnoidaan markkinoiden väärinkäyttöasetuksen sekä Nasdaq Helsingin ja yhtiön sisäpiiriohjeiden mukaisesti. Yhtiön sisäpiiriohjetta sovelletaan lisäksi niin kutsuttuihin tiedollisessa ytimessä oleviin muihin henkilöihin.

Yhtiö pitää listaa sen johtotehtävissä toimivista henkilöistä sekä heidän lähipiiriinsä kuuluvista henkilöistä ja yhteisöistä, joilla on velvollisuus ilmoittaa yhtiölle ja Finanssivalvonnalle yhtiön rahoitusvälineitä koskevat liiketoimet kolmen työpäivän kuluessa liiketoimen toteuttamisesta. Yhtiön velvollisuus on julkaista nämä liiketoimet pörssitiedotteena saman määräajan sisällä. Johtotehtävissä toimivilla henkilöillä tarkoitetaan Finnair Oyj:n hallituksen ja johtoryhmän jäseniä.

Johtotehtävissä toimivia henkilöitä sekä yhtiön tiedollisessa ytimessä olevia henkilöitä koskee kaupankäyntikielto, joka alkaa 30 päivää ennen osavuosi- tai vuositulospöytäkirjasta ja jatkuu julkistuspäivän loppuun asti. Yhtiö voi päättää myös muista kaupankäyntirajoituksista sekä myöntää niistä poikkeuksia yhtiön sisäpiiriohjeen mukaisesti.

Johtotehtävissä toimivien ja tiedollisessa ytimessä olevien henkilöiden on tehtävä yhtiölle ennakkoilmoitus ennen suunnitellun liiketoimen toteuttamista. Lisäksi heillä on mahdollisuus pyytää ennakoarvio suunnitelmansa liiketoimen lainmukaisuudesta. Ennakkoilmoitusvelvollisuuden ja -arviomahdollisuuden tarkoituksena on vähentää riskiä liiketoimista kaupankäyntikiellon aikana tai sellaisena aikana, jona yhtiön hallussa on julkistamatonta sisäpiirintietoa. Ennakkoilmoitusvelvollisuus ei vaikuta johtotehtävissä toimivien henkilöiden tai tiedollisessa ytimessä olevien henkilöiden vastuuseen sisäpiirintiedon väärinkäytöstä.

Yhtiön tiedonantopolitiikka edellyttää markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti, että yhtiö julkistaa sen hallussa olevan sisäpiirintiedon mahdollisimman pian. Sisäpiirintiedon julkistamista saatetaan kuitenkin lykätä, mikäli markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa mainitut edellytykset täyttyvät. Sisäpiirintiedon tunnistamisesta sekä tiedon julkistamis- tai lykkäämispäätöksestä vastaa yhtiön tiedonantovaliokunta, johon kuuluvat toimitusjohtaja, talousjohtaja, viestintäjohtaja ja lakiasiainjohtaja. Tiedonantovaliokunta arvioi yhtiön hallussa olevaa tietoa kahden viikon välein ja muulloinkin tilanteen niin vaatiessa. Mikäli yhtiö lykkää sisäpiirintiedon julkistamista, merkitään yhtiön perustamaan hanke- tai tapahtumakohtaiseen sisäpiiriluetloon ne henkilöt, joilla on pääsy kyseiseen sisäpiirintietoon.

Yhtiön sisäpiirivastaavana toimii lakiasiainjohtaja.

Finnairin sisäpiiriohje on saatavilla yhtiön verkkosivuilla.